

#FairFarma: open oproep voor een eerlijk farmabeleid

Oproep van Belgische middenveldorganisaties naar aanleiding van het voorzitterschap Europese Raad januari 2024

Ons geneesmiddelenbeleid in België en in Europa staat op een keerpunt. Prijzen stijgen, het budget staat onder druk, tekorten nemen toe. Als we niets doen, komt de toegang tot geneesmiddelen steeds meer in gevaar. Hier in België, maar ook en vaak nog meer in de rest van de wereld.

Tijdens de coronacrisis zagen we hoe farmaceutische bedrijven die toegankelijkheid niet wilden garanderen. Nu zijn hervormingen op til. De Europese Commissie kwam eind april met een voorstel naar buiten dat nu verder wordt besproken. Welke klemtonen zal onze Belgische regering leggen tijdens het komende voorzitterschap van de Europese Raad dat start in januari 2024? Wij pleiten voor een fair farmabeleid, en dat omvat minstens volgende acht punten:

1. **Een faire prijs voor nieuwe medicatie.** De theorie dat een geneesmiddel mag kosten wat het oplevert aan de maatschappij leidt tot excessen die niet houdbaar zijn. De prijs moet bepaald worden door de kosten van het onderzoek en de productie aangevuld met een redelijke winstmarge. Een model dat volgens die visie ontwikkeld werd door een internationale vereniging van mutualiteiten moet worden gebruikt bij toekomstige prijsonderhandelingen.
2. **Faire informatie, meer transparantie.** Overheden moeten farmabedrijven verplichten om alle info beschikbaar te stellen over de kosten voor onderzoek en ontwikkeling van een nieuw geneesmiddel. De Europese Commissie stelt enkel voor om de publieke onderzoeksmiddelen openbaar te maken, maar dat is niet voldoende. De resolutie van de Wereldgezondheidsorganisatie over transparantie uit 2019 bevat een duidelijk overzicht van de noodzakelijke maatregelen. Ze dient integraal geïmplementeerd te worden in de Belgische en Europese wetgeving. Op Belgisch niveau bij de beslissing over terugbetaling en Europees bij de markttoelating.
3. Eerlijke prijzen en meer transparantie betekent ook **geen geheime contracten meer.** Dit zet de lidstaten tegen elkaar op en ondermijnt de democratische controle. Europese prijsonderhandelingen zullen er pas komen als lidstaten durven de eerste stap te zetten om geheime contracten af te schaffen.
4. **Een fair gebruik van intellectueel eigendom.** Maak gebruik van dwanglicenties als bedrijven weigeren hun prijs aan te passen aan wat een fair bedrag is. Het gebruik van of het dreigen met dwanglicenties versterkt onze macht aan de onderhandelingstafel met farmamultinationals, maar daarvoor moet de wetgeving aangepast worden zodat de minister van Volksgezondheid, die de meerwaarde van een dwanglicentie als uitzonderlijke, nuttige en noodzakelijke maatregel inschat, ook effectief de mogelijkheid heeft om zo'n dwanglicentie te verlenen.
5. **Faire innovatie.** De overheid moet nieuwe financieringsmodellen ontwikkelen, zoals *delinkage*, die onderzoek stimuleren in die domeinen die publiek bepaald werden als prioritair, onafhankelijk van de potentiële winstmarge die het voor een farmabedrijf kan betekenen. In de eerste plaats denken we dan aan het probleem van de groeiende antibioticaresistentie. Er is dringend nood aan de ontwikkeling van nieuwe antibiotica, wat nu door farmabedrijven onvoldoende gebeurt.
6. **Faire fiscaliteit.** Tijdens het Belgisch voorzitterschap moet verder werk worden gemaakt van de implementatie van het Europees akkoord over een globale minimum vennootschapsbelasting. Ook al had het akkoord ambitieuzer mogen zijn, het is belangrijk dat het zo snel mogelijk in nationale wetgeving vertaald is. Er blijven nu te veel achterpoortjes bestaan die fiscale gunsten en vrijstellingen in stand houden, mede onder druk van de lobby

van de grote farmabedrijven in ons land. Wij pleiten voor een effectief belastingtarief van minstens 15%, zonder uitzonderingen.

7. **Een faire en voldoende beschikbaarheid van geneesmiddelen.** Meer doortastende maatregelen tegen de vele stockagebreuken. Het is de verantwoordelijkheid van fabrikanten en distributeurs om te zorgen voor een continue beschikbaarheid van onze geneesmiddelen. De Belgische en Europese overheden moeten sancties opleggen aan bedrijven die onvoldoende kunnen verantwoorden waarom ze een geneesmiddel tijdelijk of definitief niet langer kunnen of willen voorzien. Farmabedrijven moeten worden verplicht om striktere preventieplannen te ontwikkelen voor het beheren en voorkomen van tekorten.
8. **Een faire solidariteit met de rest van de wereld.** Als ons land effectief van gelijke toegang wereldwijd tot medicijnen een speerpunt wil maken tijdens het Belgisch voorzitterschap, dan zijn bovenstaande maatregelen een onlosmakelijke voorwaarde. Meer transparantie en eerlijke prijzen in de rijkere landen van Europa is ook in het voordeel van alle andere landen in de wereld. Bovendien vragen we ons land om initiatieven te ondersteunen ten gunste van de lokale productie van vaccins, tests en geneesmiddelen.

Referenties:

- Reform of the EU pharmaceutical legislation https://health.ec.europa.eu/medicinal-products/pharmaceutical-strategy-europe/reform-eu-pharmaceutical-legislation_en
- Roadmap RIZIV 'Hervorming terugbetalingsprocedures geneesmiddelen' <https://www.riziv.fgov.be/nl/themas/kost-terugbetaling/door-ziekenfonds/geneesmiddel-gezondheidsproduct/Paginas/hervorming-terugbetalingsprocedures-geneesmiddelen.aspx>
- European Alliance for Responsible R&D and Affordable Medicines – Joint Rome Declaration https://medicinesalliance.eu/wp-content/uploads/2022/10/Rome-Declaration_pdf.pdf
- International Association of Mutual Benefit Societies (AIM) - Calculator for Fair Medicines Prices in Europe <https://www.aim-mutual.org/mediaroom/aim-successfully-launches-its-calculator-for-fair-medicines-prices-in-europe/>

Ondertekenaars

Ziekenfondsen

Jean-Pascal Labille, secrétaire générale **Solidaris**

Paul Callewaert, algemeen secretaries **Solidaris**

Claude Rollin, président **MC**

Luc Van Gorp, voorzitter **CM**

Vakbonden

Thierry Bodson, Secrétaire générale **FGTB**

Miranda Ulens. Secrétaire générale **ABVV**

Marie-Hélène Ska, secrétaire générale **ACV-CSC**

Marc Leemans, voorzitter **ACV**

Veerle Verleyen, adjunct-algemeen Secretaris **ACV Puls**

Felipe Van Keirsbilck , secrétaire général **CNE**

Olivier Valentin, secrétaire nationale **ACLVB-CGSLB**

Ngo's en burgerbewegingen

Arnaud Zacharie, secrétaire générale **CNCD-11.11.11.**

Els Hertogen, directrice **11.11.11**

Eva Smets, directeur **Oxfam België**

Michel Genet, Directeur Général **Médecins du Monde**

Davide Olchini, Global Health Department Director **Médecins du Monde**

Bart Verstraeten, algemeen directeur, **WSM**

Fanny Polet, directrice **Viva Salud**

Alain Willaert, coordineur general **CBCS**

Janneke Ronse, voorzitter **Geneeskunde voor het Volk**

Tim Joye, vice-voorzitter **Geneeskunde voor het Volk**